

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 7 stycznia 2020 r.

Pozycja 27

POSTANOWIENIE z dnia 12 września 2019 r. Sygn. akt Ts 123/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres,

po wstępnym rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym, skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

art. 77 § 1 pkt 1 oraz art. 77 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 2 w związku z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

1) nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg w zakresie zgodności art. 77 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

2) odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 5 czerwca 2017 r. (data nadania), M.J. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność art. 77 § 1 pkt 1 (błędnie określonego w *petitum* skargi jako art. 77 § 1 ust. 1) i art. 77 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (ówcześnie: Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm., obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 23, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 179 oraz w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 (błędnie określonym w *petitum* skargi jako art. 114 ust. 3 pkt 17) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 2 w związku z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 (błędnie określonym w *petitum* skargi jako art. 114 ust. 3 pkt 17) Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została sformułowana w związku z następującą sprawą.

Wyrokiem z 27 października 2015 r. (sygn. akt [...]), Sąd Rejonowy dla w K. Wydział III Rodzinny i Nieletnich oddalił powództwo skarżącego w przedmiocie uchylecia alimentów.

Od powyższego wyroku skarżący wniósł apelację, którą – wyrokiem z 2 lutego 2017 r. (sygn. akt [...]) – Sąd Okręgowy w K. XI Wydział Cywilny-Rodzinny Sekcja ds. Odwoławczych oddalił jako bezzasadną. W składzie tego sądu zasiadał sędzia delegowany z sądu rejonowego.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 28 lutego 2018 r. skarżący został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

- 1) dokładne wskazanie, jakie prawa lub wolności skarżącego, wynikające z powołanych w *petitum* skargi konstytucyjnej wzorców kontroli, zostały naruszone zaskarżonymi przepisami oraz wskazanie sposobu ich naruszenia;
- 2) uzasadnienie zarzutu niezgodności zakwestionowanych przepisów ze wskazanymi prawami lub wolnościami skarżącego;
- 3) udokumentowanie daty doręczenia skarżącemu odpisu wyroku Sądu Okręgowego w K. z 2 lutego 2017 r. (sygn. akt [...]);
- 4) doręczenie pełnomocnictwa szczególnego;
- 5) doręczenie poświadczonych za zgodność z oryginałem: wyroku Sądu Rejonowego w K. z 27 października 2015 r. (sygn. akt [...]) oraz wyroku Sądu Okręgowego w K. z 2 lutego 2017 r. (sygn. akt [...]).

W piśmie procesowym z 19 marca 2018 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 28 lutego 2018 r.

Zdaniem skarżącego „orzekanie na podstawie zaskarżonych przepisów” przez sędziego sądu rejonowego w sądzie okręgowym jest naruszeniem prawa do rozpoznania sprawy przez „właściwy sąd”. Jego zdaniem, w takim wypadku, w sądzie okręgowym orzeka osoba nie mająca statusu sędziego sądu okręgowego, „nienominowana” do tego sądu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz nieposiadająca odpowiednich uprawnień właściwych dla tej instancji wymiaru sprawiedliwości.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem rozstrzygnięcia merytorycznego. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Jak wynika z art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK, podstawową przesłanką skorzystania ze skargi konstytucyjnej jest zakwestionowanie przepisów, które prowadzą do naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego i jednocześnie stanowią podstawę ostatecznego orzeczenia sądu lub organu administracji publicznej, wydanego w jego indywidualnej sprawie. Dlatego skarga konstytucyjna powinna zawierać wskazanie, jakie konstytucyjne wolności lub prawa i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone, a także uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego.

3. W skardze konstytucyjnej zakwestionowano:

1) art. 77 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 23, ze zm.; dalej: p.u.s.p.), zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego lub czynności administracyjnych w innym sądzie równorzędnym lub niższym, a w szczególnie uzasadnionych

wypadkach także w sądzie wyższym, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego oraz potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów;

2) art. 77 § 9 p.u.s.p., który stanowi, że w szczególnie uzasadnionych wypadkach prezes sądu apelacyjnego może delegować sędziego sądu rejonowego albo sędziego sądu okręgowego do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie wyższym, po uzyskaniu zgody sędziego i kolegium sądu, do którego ma nastąpić delegowanie, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr oraz potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów działających na obszarze apelacji, przy czym łączny okres delegowania nie może przekroczyć 14 dni w ciągu roku.

Trybunał zwraca uwagę, że zakwestionowane przez skarżącego przepisy dotyczą dwóch różnych trybów delegowania sędziego. Na podstawie art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p. podmiotem, który dokonuje delegacji jest Minister Sprawiedliwości, natomiast w sytuacji przewidzianej w art. 77 § 9 p.u.s.p. delegacji może dokonać prezes sądu apelacyjnego. Mając to na uwadze należy stwierdzić, że zakwestionowane przepisy nie mogły jednocześnie stanowić podstawy delegowania sędziego sądu rejonowego orzekającego w sprawie skarżącego.

Skarżący wiąże naruszenie swoich praw z wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z 2 lutego 2017 r. (sygn. akt [...]), oddalającym apelację od wyroku Sądu Rejonowego w K. z 27 października 2015 r. (sygn. akt [...]).

Trybunał ustalił z urzędu, że sędziego sądu rejonowego orzekającego w sprawie skarżącego delegowano do Sądu Okręgowego w K. w trybie art. 77 § 9 p.u.s.p. Oznacza to, że zakwestionowany art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p. nie był podstawą ostatecznego rozstrzygnięcia wydanego w sprawie skarżącego. Skarga konstytucyjna nie spełnia więc w tym zakresie podstawowej przesłanki jej wniesienia, określonej w art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu w zakresie, w jakim przedmiotem kontroli skarżący uczynił art. 77 § 1 pkt 1 p.u.s.p.

4. Trybunał stwierdza również, że skarżący nie uzupełnił braków formalnych skargi, o których mowa w punkcie 1 zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 28 lutego 2018 r. Został on bowiem wezwany do dokładnego wskazania, jakie jego prawa lub wolności wynikające ze wskazanych wzorców kontroli zostały naruszone zaskarżonymi przepisami, a także sposobu ich naruszenia.

Z analizy skargi konstytucyjnej i pisma procesowego z 19 marca 2018 r. (data wniesienia) wynika, że skarżący nie wskazał, jakie prawa lub wolności konstytucyjne wynikają z powołanych w *petitum* skargi – jako wzorce kontroli konstytucyjności – art. 2 w związku z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

Nieuzupełnienie braków skargi jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu w zakresie, w jakim wzorcami kontroli skargi uczyniono art. 2 w związku z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

5. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna w części dotyczącej zgodności art. 77 § 9 k.p.c. z art. 45 ust. 1 w związku z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji – spełnia wymogi formalne nadania jej dalszego biegu.

5.1. Skarżący wyczerpał drogę prawną, o której stanowi art. 77 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p. TK, ponieważ wyrok z 2 lutego 2017 r. (sygn. akt [...]) Sądu

Okręgowego w K. XI Wydział Cywilny-Rodzinny Sekcja ds. Odwoławczych jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwykłe środki zaskarżenia.

5.2. Dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi konstytucyjnej przewidziany w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Wyrok Sądu Okręgowego został doręczony skarżącemu 28 marca 2017 r., natomiast skarga została wniesiona 5 czerwca 2017 r. (data nadania).

5.3. Trybunał stwierdza, że skarżący, w zakresie wskazanym w pkt 5 postanowienia, określił przedmiot kontroli (zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazał, jakie konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały, jego zdaniem, naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także uzasadnił przedstawione zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na pkt 2 powyższego postanowienia w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.